

Latweefchu Awises.

Ar augstas Geweschanas - Kummisiones sinan un nowehleschanu.

Nr. 9. Zettorsdeena 3sfchâ Merza 1827.

No Telgawas 27ta Bewrara.

Zaur filtu gaisu un stipru leetu, kas winna neddelâ bij, muhsu seemas zelsch ahtrumâ no-gahjis un tahs masas uppes tik gauschi pahr-pluhde, ka leddus muhsu leelâ uppê uszehlehs un aisswakkar wakkâ muhsu pilsata tiltu jau waijadsetu nonent. Aiswakkar wehl laudis no Tittelmindes muischas un wakkâ no Klihwes muischas par leelu uppi us pilsatu bij braukfuchi, bet schodeen to neweens wairs ne drihst. Is-gahjuschâ nebbelâ zilweks ar sirgu un wifsu wesumu seenu, ko no uppeneekeem bij pirzis, taï feklâ weetâ ais Klihwes muischas prett Kaijak zeemu irr noslihzis, jebfchu fchi weeta bij apmeijota. Tapat arridsan winna neddelâ taï feklumâ pee Kalnazeema paschi uppeneeki ar saweem wesumeem padrohfchi bij usbraukfuchi un ar kweescheem un sahlsmuzzahm skahdâ kluifchi. Up scho Eihlu (pluddu- jeb pairuma laiku) muhsu turgus plazzis lohti tufsch no laudim irr. Jo pee Grihwes = Rudsu = un Plohtukrohgeem jau preeksch kahdahn deenahm ar plohtsteem un laiwahm irr jazell pahri. Zelta laudim gan gruhta un daschfahrt bailiga braukfhana, jo wissapfahrt pilsatu masas uppes tekk.

* * *

Zai 23sfchâ Bewrara tas General Driesen kungs, kas eeksch teem gaddeem 1798 lihds 1800 Kursemmes Gubernators bij, sawâ 8Inâ gaddâ nomirris; winsch tikkai 12 deenas slims bijis, un ka Paulsgnades, ziftkahrt Ohsolu muischas dsumtskungs wisseem muhsu widdû labbi pasih-stams. Niht preeksch pufdeenas winsch taps glabbahts.

Latweefchu tauta.

(Zettorta istekfchana.)

Raug, schahda bij Latweefchu tautas flawa no scheem diweem mahzitajeem, un kusch ween muhsu semmes laudis labbi pasihst, tas gan faz-zihb: ta irr. Nu arri buhtu japeemim Latw. tautas wainas un netikkumi; bet tad teik-seet: fakkis peeglaudjees plehfch. Bet ta naw ar mannim. Ne manna ussteikfchana lihds schim bij glaudi, bet taisniba, ne taggad juhs nizzinah gribbu, bet atkal taisni tikkai stahstischu, par ko tee diwi wezzi basnizaskungi Latweefchu tautu wainoja. Todal pirmais wahrds bij

I) Latweets schuhpis un negaussis, kas sahtu un gausu ne sinn, bet ehdsams daudsreis peerihjahs, dserdams peederrahs, gulleldams amsgultahs, plohsidams pahrplohsahs, un ta wissas leetas nefahntneeks un negaussis. Sem-neeks schuhpa! gan arri zittas semmes deem-schehl fenn sinnams fakkams wahrds; bet ne tizzu, ka zittur tik dauds ihstus dsirrulus at-raddihs, ka muhsu laudis, kas ne ween naudu, bet arri labbibu, mantas, wesselibu un wissas mahjas sadser, kas darbu atstahj un dserr un zauras deenas un naktis apreibuschfchi frohgôs muld. Zelta laikâ retti kahdâ frohgâ redsi, kur neredsesi kahdus schuhpus pee semmes, us gal-deem un benkehm pasteepuschus — kad fatiki garru reisi zelta lauschu, tur ifreis zitti peedsehruschi us farwu wesumu finausch — un fweht-deenâs un fwehtkôs tahdu peekussuschu wissas mallâs redsami. Pee Latweefcheem seewas dserr, meitas dserr, knauki dserr. Ne ar gredseemeem jeb zimdeem, bet ar brandwihnu jauni pahri weens ohtram sohlahs un faderrahs, un Latweets derribas dserr, fahsas dserr, kristibas dserr,

behres dserr, apfehjibu dserr, apkuhlibu dserr, plahwumu dserr, plohtus dserr, talku dserr, sveiju dserr, apjuhmibu dserr, Jahnus dserr, Mahrtius dserr, Mikkelus lihds ar wellehm dserr, tirgu dserr, lihkopu dserr. Klau! ta patti Latweeschu walloda jaw leezibu dohd, kas schai tautai tas mihlakais, un bes ka tai it ne kahds preeks. Ar brandvihnu Latweeschu warr labbinahit us labbu darbu ka us sliktu, us stipru strahdaschanu ka us sahdsibu. Gan abbi mahzitaji daschu labbu wahrdu runnaja par aisbildinaschanu, wissuwairak: ka paschi fungi par to arri wainigi, ka tee par dauds frohgus zelt, un wissadi zits preefsch zittu mekle sawu brandvihnu lauschu starpā weizigu dabbuht, gan par lehtu naudu to isdohdami, gan it labbu, skaidru un sinekligu darriht; leelā laufschu pulka arri atrohdotees jaw zitti, ir daudsi, kas brandvihnu woi wissai nedser, woi ar sahtu un gohdu bauda ka peeklahjahs. Tomehr galla wahrds bij schis: jebshu gan wezzais Stenders sawā laika dsehrejus jaw apfnehjis ar sawu: Schuhpa Behrtuli, un no ta laikazik grahamatas par fcho wainu sakstitas par pamahzifchanu; un jebshu fwehdeenās deewssin kahdi stipri fwehti wahrdi no mahzitaju muttehm iseet par pamahzifchanu un sohdibu teem dsirruleem, un ifdeenas wehl wag-gari schuhpus islamina, fungi un teefas tohs is-kappa — tatschu semneeks ka dsehris, ta dser un peedserahs wehl — jo: nesahtiba un peedserachana irr Latweeschu tautas waina.

2) Latweets irr mahnu tizzigs. To ne weens tik labbi sinn, ka muhsu semmes zeen. mahzitaji. Kur tas laiks, ka paganu deewekli un elka buhfchana schinni semme isnihzinati zaur Jesus wahrdeem un zaur Ewangeliuma gaismu, un wehl Latweescheem prahts lohti nessahs us wissadu paganistu buhfchanu, eeraschahm un mahneem. Latweets irr allasch gattawo, wissadus neekus tizzeht, ko tam eerunna, jebshu sineijama leeta, kas prahtam ne facet, un ihsti wehl bishstahs ar bailehm no wella, no pestelehm, kehmeem, burweem, ragganahm un burwelkleem. Kad atrohn kahdu ohlu (pautu) sawā gubbeni, kahdu nosprahguschu jeb nosistu furini laidarā, kahdu festku, sakk, woi esi sawā kuhti jeb sirgu-

stallī, kahdu jehlu gallas gabbalu feena jeb labbibas kaudse woi eefsch lohpu barribas noliftu (ko gan pats par neeka likfumu un par bleh-nahm fauz), jeb kad atraddihs wahrpas fafeetas sawā laukā re., tad scham bail un tudal sakk: tas naw us labbu; tad behdajahs un mohkahs sawā prahtha. Kad kahda leeta pasud-dusi jeb nosagta, tad wehl deewsgan muhsu laudis, kas seetinu tezzina, jeb grehkam atslehgu grohsa us Deewa wahrdeem u. t. j. pr. Eefsch slimmahm deenahm tudal papreefsch paligu mekle pee labdarreem, graisuwaerdneekeem un puschtajeeim; kad pehrkons ruhz, tad wehl sakk: wezzais barrahs, un behrnus wehl baida un midina ar bubbili un wilkti; kad purwju weet-tas eerauga leeku ugguni, woi pee debbes kahdu sweschu spohschumu, kur prahrigam jauka flattischana un augstas fwehtas dohmas rohnahs, to Latweets tudal turr un fauz par baigu. Wehl zitti fleppen semlifikus zeeni un dwehfeles meelo us kappeem; wehl fwezzai ne dsefch, un jaun-peedsimmscheem behrneem kiplohtus autindis seen, lai launais teem ne usmahkahs, eekam kristiti tappuschi — wehl jebkurrās rijās wehitajis fwiipodami wehju peesauz klaht — (wehl, tahli mekledami tahdas basnizas, kur to darra, sahles nefi, lai tahs pahrfwehta) — wehl deenās zeeni preefsch kahdeem darbeem, peekdeenās mahjās ne wehrpj, Labrentschu deenā lauku ne strahda u. t. j. pr. — wehl kahdu eedegguschu leetu no uggunis grehka ne griss glahbt, bihdamies ka uggunis wilfsees pakal, kurp to aisnessihs, un kur sibbins eespehris, tur pagallam ne griss glahbt. Bet kad gribbetu uswilkt wissas mahnu leetas un neekus, ko Latweeschti tizz, un wissas paganu eeraschahs, ko muhsu laudis reds un dsird pee wezzu mahtehm, pee laiwineekeem un sveijeneekeem, pee slimneeku kohpejeem un ahrsteem, pee kahsineekeem, kuhmeem un behrineekeem, pee dahrsu kohpejeem, pee slauzeja mitahm laidards un ganneem, pee behrnu aufkleem, pee ammatneekeem un tehr-pikeem, un pee wissas Latweeschu lauka un mahjas buhfchanas un darbeem, tad pateesi it ih-paschu un leelu grahamatu warretu faraksticht; tik pilna irr Latweescha firds un galwa wehl ar pa-

gamu mahneem un neekeem. Gan drohsci war-
ram zerreht — ta fazzija muhsu mahzitaji —
ka nu gan drihs lihds ar lauschu skohlahm, ko ar
Deewa paligu wissur eetaisihhs, ir ta pohtsa leeka
mahnu tizziba ahtraki un pagallam issuddihs,
kas deewsgan nelaimes un grehku padarrijuſi
(rangees Nr. 39. Latv. Awiſ. no sabendetas
Greetinas), un wissai tautai par leelu nesslawu.
Bet taggad wehl jaſafka: mahnutizziba irr Lat-
weschu dalka un wissas tautas waima.

(Turplikam wairak.)

Teesas fluddin aſchanaſ.

Us pawehleschanu tahs Reiserifkas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walſis u. t. j. pr.,
no tahs Ambobtes pagasta teefas wissi tee, kam peē
tahm atlifschahm mantahm ta tai 15ta Janvara
mehnescha nomirruscha pee ſcho pagastu peederriga
Ernest Virgera kahdas präffichanas buhtu, tohp aizinati,
lai feschu neddelu starpā no tahs appakschrakſtitas
deenas pee ſchihhs pagasta teefas peeteizahs, gittadi
ſchee ar fawahm präffichahanahm ne taps wairs pene-
nenti, un ta atlifschahma manta pehz tahs semneeku
likumu grahmataſ isdallita.

Ambobtes pagasta teefas 24ta deenā Bewrara meh-
nescha 1827ta gadda.

(S. W.) † † † Bruwer Jurre, pagasta teefas
wezzakais.

G. U. Adolphi, pagasta teefas frihweris.

Us pawehleschanu tahs Reiserifkas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walſis u. t. j. pr.,
tohp no Nurmuſchahs pagasta teefas wissi parradu
deweji ta islikta fainneeka Bilkenceku Anſa, par kurra
mantu konkurſe zaur ſchihhs deenas ſpreedumu ſpreesta,
faaizinati, pee ſaudinachanas fawas teefas, eefſch
2 mehnſchein, prohti lihds 7tu Aprila mehnſcha
deenu ſchi gadda, kas par to weenigu un iſſlehdſamu
terminu irr nolikta, ar fawahm präffichahanahm un
parahdichahanahm, woi paſchi, woi zaur weetueku,
ka irr wehlehts, ſcheit atraukt, un to teefas ſpreedumu
diſerdeht. To buhs wehrā nemt!

Ar Nurnuſchahs pagasta teefas appakschrakſtu un
ſehgeli iſlaifts tannī 7ta Bewrara 1827.

(S. W.) Latracht Mikkel, pagasta wezzakais.

E. Trambach, pagasta teefas frihweris.

Us pawehleschanu tahs Reiserifkas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walſis u. t. j. pr.,
tohp no Lahschu pagasta teefas wissi tee, kam kahdas

parradu präffichanas buhtu, no ta Lahschu Nolawas
fainneeka Kihkela Willuma; prohti kas pats fawas
mahjas truhkuma dehl nodewis, tad nu par ſchi atlifschahm
mantahm konkurſe ſpreesta, un tohp wiſſeem
parradu dewejeem, ka lai ar fawahm riktičahm
parahdichahanahm, zaur ſcho teefas aizinaschanu, lihds
15tu Aprila ſchinni gadda 1827, katrie pee Lahschu
pagastu teefas peeteizahs, un to wehrā nem, kas
pehz teefas likkuma nospreests taps, jo pehz pahrgah-
juſcha laika neweens ne taps wairs diſerdehts.

Lahschu pagasta teefas 12ta Bewrara 1827.

Beersueka Geerts, pagasta teefas wezzakais.
Fohrens, pagasta frihweris.

Us pawehleschanu tahs Reiserifkas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walſis u. t. j. pr.,
tohp no Lingeres pagasta teefas wissi tee, kam kahdas
taifnas präffichanas pee to diwju no fawahm mahjahm
islikta fainneeku Zeelau Ernesta un Naudin Ernesta,
ka arri pee to nomirruschu fainneeku Zeelau Fanna
irraib, woi dohma buht, zaur ſcho, pee ſaudinachanas
fawas teefas, ſaizinati, lai wimmi ſtarp diweem mehne-
ſchein no ſchodeen, un wisswehlaki lihds 20tu Aprila
mehnescha deenu ſchi gadda, kas par to ween weenigu
un iſſlehdſamu terminu irr nolikta, pee ſcho pagasta
teefas, ka wehlehts irr, peeteizahs un fawas präffichanas
peerahda. To buhs wehrā nemt.

Lingerei 16ta Bewrara 1827.

(S. W.) † † † Nograuf Kristap, pagasta teefas
wezzakais.

(Nr. 23.) G. Krause, pagasta teefas frihweris.

Us pawehleschanu tahs Reiserifkas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu walſis u. t. j. pr.,
tohp no Greewaldeſ pagasta teefas wissi parradu
deweji ta islikta Cezawas baſnizaſlunga muſchah ſain-
neeka Selle Krishjahna, par kurra mantu ſchodeen
konkurſe nospreesta, aizinati, lai lihds 23ſchu Aprila f. g.
peeteizahs. Greewalde 12ta Bewrara 1827.

(S. W.) † † † Ballohd Jahn, preefſchſehdetas.

(Nr. 9.) G. Buck, frihweris.

No Baufkas pagasta teefas wissi tee, kam taifnas
parradu präffichanas pee teem Zerraufſtes fainneeku
Kewei Jahn un Waldeik Mikkel, kurri fawas
mahjas nodewiſchi, un par kurru mantu konkurſe no-
likta, tohp aizinati, lai wisswehlaki lihds 24tu Merza
ſchi gadda pee ſchihhs pagasta teefas peeteizahs.

Baufkas pagasta teefas 3ſchā Bewrara 1827.

Gehkab Tuppin, pagasta wezzakais.

(Nr. 21.) Fr. Lebz, teefas frihweris.

No Baufkas pagasta teefas tohp wissi tee ſaazinati,
kam präffichanas pee to pee Baufkas Pilsmuſchahs

peederrigu un nolikkuschu fainneek Leieneek Gedbart,
par kurra mantu konkursis nolikts, lai, pee saudeschas-
nas fawas teefas, eelsch starpu no feschahni neddelahni,
prohti libds 17tu Merza mehnescha deenu schi gadda,
ar fawahm präfischahanahm un parahdischanahm pee-
derrigi pee schihs teefas peeteizahs un to tahlaku spre-
dumu sagaida.

Baukas pagasta teesa 3schâ Bewrara 1827. 2
(Nr. 23.) Fehlab Lippia, pagasta wezzakais.
Fr. Lez, teefas frihweris.

* * *

Pehz spreeduma tahs Puffeneekas pagasta teefas
tohp wissi parradu deweji ta libdsschinniga fainneeka
Uppata Mikkela, par kurra mantu konkurse nolikta,
tik lab dehl peepilbeschanas ta mahju inventariuma,
kâ arri magashnes un zittu parradu labbad, aizinati,
biwju mehneschu starpâ un wisswehlaki libds to 7tu
Aprila mehnescha deenu pee schihs pagasta teefas pee-
tekees, un lai sagaida, kas par to taps spreesis.

Puffeneekas pagasta teesa 1otâ Bewrara 1827. 3
† † Swilke Zanne, pagasta wezzakais.
Ratterfeld, pagasta teefas frihweris.

* * *

Wissi tee, kam kahdas taifnas präfischanas pee tahs
mantas ta nomirruscha zitreisiga Prawinges fainneeka
Wezwagger Zurre Uhse irr, teek scheitan no schihs
pagasta teefas aizinati, lai wisswehlaki libds 9tu Aprila
mehnescha deenu schi gadda pee schihs teefas atsau-
zahs, un fawu präfischahu, kâ peenahkahs, usdohd,
jo pehz nolikta laika tahdas atsaukschanas ne taps pee-
nemtas, ko buhs, kam dalka irraid, wehrâ nemt.

Prawinges pagasta teesa 1stâ Janvara mehnescha
deenâ 1827ta gadda. 3

† † Selle Lehrum, pagasta wezzakais.
J. C. Salpius, pagasta teefas frihweris.

* * *

Wissi tee, kam kahdas taifnas präfischanas pee tahs
mantas ta nomirruscha Lumines fainneeka Lelke Friha
irr, teek scheitan no schihs pagasta teefas aizinati, lai
wisswehlaki libds 7tu Aprila mehnescha deenu schi
gadda pee schihs teefas atsauzahs, un fawu präfis-
chanu, kâ peenahkahs, usdohd, jo pehz nolikta laika
tahdas atsaukschanas ne taps peenemtas, ko buhs,
kam dalka irraid, wehrâ nemt.

Prawinges pagasta teesa 5stâ Bewrara deenâ 1827ta
gadda. 3

† † Selle Lehrum, pagasta wezzakais.
J. C. Salpius, pagasta teefas frihweris.

Kad 22trâ Janvara deenâ schi gadda tas appâsch
Kohku muischas (Dobelsberg) dsihwodams brihws zil-
weks Friedrich Bischoff bes behrneet un bes ka winsch
ko buhtu nosazzijis par fawu atsauhtu mantu irr no-
mirris, tad tas no wiina pamestas atraitnes Margare-
tees Bischoff pusses un us wiinas luhschanu zaur
Kerlinges pagasta teefu ar to usaukschanu tohp fin-
nams darichts, lai wiina kâ sin ihsteni klahalki mant-
neeki tanis starpâ un libds riuu Septembera deenu schi
gadda ar kladrahm parahdischanahm fawas klahalkas
mantoschanas teefas pee tahm no teefas usdrakstitham
atlikkuschanm mantahn, pee tahm no teefas usdrakstitham
Margaretes Bischoff peeteizahs; jo pehz imas Sep-
tembera deenas neweens ne taps wairs peenemts.

Kerlinges pagasta teesa 12stâ Bewrara 1827. 3

Rihsche Mattihs, pagasta teefas wezzakais.
Friedrich Braun, pagasta teefas frihweris.

Zitta fluddin a schana.

Us Zahneem 1827 tas pee Krohna Udes muischias
peederrigs Tiltukrohgs ar laukeem, plahwahn un
dahtsu us renti irr isdohdams. Tas waijadsigas
finnas par to warr paschâ muischâ dabbuh.

* * *

Tas Galla-muischias Dankeru frohgs Sohbu kir-
sphle, klah pees Leischu rohbeschahm us Zahneem
1827 us arrenti irr isdohdams. Tas, kas to grizz
usnemt un peenahkamu drohshu apgalwochauw warr
parahdiht, lai woi Zelgawa eelsch Kasinonamma pee
muischneeku heedribas siftehra von Linten funga, woi
Galla muischâ peeteizahs. Zelgawa 21mâ Bewrara
1827. 3

* * *

Limbuschas dsimtsmuischâ pee Talsenes ittin labs
falsch feens, sudrabu rubelu par birkawu, irr paht-
dohdams. Kas to grizz virkt, lai pee muischias wal-
dischanas peeteizahs. Limbuschôs 18stâ Bewrara
1827. 3

* * *

Ittin prischa wahzemmes salnu-kahpostu-un pukku-
sehla pehz tahs schi gaddu drifketas malkas finnas
par lehtu naudu irr dabbujama Zelgawa frihweri eelâ
zitkartrigâ Opraht Wunsch funga nammâ Nr. 116 pee
dahrsneeka. 3

G. H. Lablack.

I st zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.

No. 93.